

U s n e s e n í

Městský soud v Praze rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 13. listopadu 2002 při předběžném projednání obžaloby v trestní věci obv. JUDr. Jána **P j e š č a k a**, DrSc., nar. ■■■■■ 1925 ve Velkém Lipníku, Slovenská republika, slovenské národnosti, státní příslušnosti SR, trvale bytem Praha 4, Nad Úpadkem ■■■■■, důchodce, stíhaného pro trestný čin vraždy dle § 219 odst. 1 tr. zák.,

t a k t o:

Podle § 188 odst. 1 písm. c) tr. řádu za použití § 172 odst. 1 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) tr. řádu se trestní stíhání obv. JUDr. Jána Pješčaka DrSc. nar. 10. 2. 1925 pro skutek, že:

od 24. dubna 1953 v Praze, jako prokurátor Vyšší vojenské prokuratury Praha pro trestní věci příslušníků národní bezpečnosti, vedl v rozporu s ustanovením § 78 písm. a) tr. řádu – zákona č. 87/1950 Sb., pod sp. zn.: Pt-33/53-III, vyšetřování četaře z povolání **Aloise Jeřábka**, nar. ■■■■■ 1927, pro trestný čin vyzvědačství dle § 86 trestního zákona č. 86/1950 Sb., a posléze velezrady dle § 78 odst. 1, 3 písm. e), f) téhož zákona, kterého se měl dopustit tím, že dne 7. ledna 1953 v prostoru Volary jako velitel dvojčlenné hlídky pohraniční stráže s nabitou pistolí v ruce chtěl odzbrojením přinutit vojína základní služby Voplakala k útěku do zahraničí, sám se o tento útěk pokusil, jednak překročením státní hranice, a dále střelbou ze samopalu a pistole proti příslušníkům hlídky, ačkoliv výsledky šetření takovou právní kvalifikaci neodůvodňovaly, dne 22. 6. 1953 podal k Vyššímu vojenskému soudu v Praze pro trestní věci příslušníků národní bezpečnosti, v rozporu s ustanovení § 85 odst. 1 tehdy platného trestního řádu žalobu na poškozeného Aloise Jeřábka pro tr. čin velezrady dle § 78 odst. 1, 3 písm. e), f) tehdy platného trestního zákona a na této právní kvalifikaci setrval i při zastupování žaloby u hlavního líčení a dne 15. 7. 1953 navrhl u hlavního líčení proti Aloisi Jeřábkovi vedeném u Vyššího vojenského soudu v Praze pod sp.zn.: T 16/53 uložení trestu smrti, ač si byl vědom toho, že soud se tímto návrhem bude bezpodmínečně řídit, když věc byla předjednána politickými orgány ÚV KSČ, bude četaři Jeřábkovi tento trest uložen, nebude

mu udělena milost a trest smrti byl poškozenému Aloisi Jeřábkoví uložen a dne 5. 12. 1953 na něm vykonán.

Státním zástupcem Městského státního zastupitelství v Praze, kvalifikovaný jako trestný čin vraždy dle § 219 odst. 1 tr. zák.,

z a s t a v u j e .

O d ů v o d n ě n í :

Státní zástupce Městského státního zastupitelství v Praze podal dne 7. listopadu 2002 u Městského soudu v Praze obžalobu na obviněného JUDr. Jána Pješčaka, pro shora uvedené a kvalifikované jednání. Městský soud v Praze v této trestní věci nařídil předběžné projednání obžaloby, v němž rozhodl o zastavení trestního stíhání obviněného JUDr. Jána Pješčaka pro shora uvedený skutek z následujících důvodů.

Jednak je nutno dodat, že státní zástupce Městského státního zastupitelství v Praze podal obžalobu na obviněného JUDr. Jána Pješčaka pro shora uvedené jednání již dne 26. 10. 2000, kdy toto jednání obviněného JUDr. Jána Pješčaka kvalifikoval jako trestný čin návodu k trestnému činu vraždy dle § 10 odst. 1 písm. b) k § 219 odst. 1 tr. zákona, jehož se měl dopustit vůči poškozenému Aloisovi Jeřábkoví, narozeného 16. 1. 1927. Městský soud v Praze tehdy svým usnesením sp.zn. 56 T 22/2000 ze dne 8. 11. 2000 rozhodl o postoupení této trestní věci ve smyslu § 188 odst. 1 písm. a) tr. řádu Obvodnímu soudu pro Prahu 1 a to z toho důvodu, že dospěl k závěru, že jednání obviněného JUDr. Jána Pješčaka nevykazuje znaky trestného činu návodu k vraždě dle § 10 odst. 1 písm. b) k § 219 odst. 1 tr. zák., neboť tuto skutkovou podstatu neodůvodňují důkazy shromážděné orgány činnými v přípravném řízení, kdy Městský soud v Praze dospěl k závěru, že jednání obviněného JUDr. Jána Pješčaka naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu podle § 158 odst. 1 písm. a) odst. 2 písm. c) tr. zák. č. 140/1961 Sb., a proto postoupil tuto trestní věc Obvodnímu soudu pro Prahu 1. Proti tehdejšímu usnesení Městského soudu v Praze podal státní zástupce Městského státního zastupitelství v Praze stížnost a o této rozhodoval jakožto soud odvolací Vrchní soud v Praze, který svým usnesením sp.zn. 1 To 8/2000 ze dne 14. 3. 2001 rozhodl o zrušení tehdejšího usnesení Městského soudu v Praze, přičemž sám zastavil trestní stíhání obviněného JUDr. Jána Pješčaka dle § 257 písm. b) tr. řádu per analogia z důvodu § 223 odst. 1 a § 11 odst. 1 písm. a) tr. řádu. Z odůvodnění usnesení Vrchního soudu v Praze je zřejmé, že Vrchní soud v Praze se plně ztotožnil s tehdejším závěrem Městského soudu v Praze, že shromážděné a provedené důkazy nasvědčují reálné možnosti

posuzovat jednání obviněného JUDr. Jána Pješčaka jako trestný čin porušování povinnosti veřejného činitele dle § 175 odst. 1 písm. c) odst. 2, písm. c, d. tr. zák. ve znění zák.č. 86/1950 Sb. Vzhledem k ustanovení § 16 odst. 1 tr. zák. je nutno posuzovat toto jednání dle příznivějšího současného trestního zákona. I Vrchní soud v Praze tak dospěl k závěru, že jednání obviněného JUDr. Jána Pješčaka dle důkazů shromážděných tehdy orgány činnými v přípravném řízení neodůvodňují kvalifikaci uvedenou v obžalobě Městského státního zástupce v Praze.

Proti shora uvedenému usnesení Vrchního soudu v Praze podal ministr spravedlnosti České republiky stížnost pro porušení zákona, přičemž Nejvyšší soud České republiky svým rozsudkem sp.zn. 3 TZ 183/2001 ze dne 10. října 2001 rozhodl o zrušení usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 3. 2001 sp.zn. 1 To 8/2000 s tím, že byl porušen zákon a i to ve prospěch i v neprospěch obviněného. Po zrušení tohoto usnesení pak přikázal Nejvyšší soud České republiky městskému státnímu zástupci v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Trestní věc obviněného JUDr. Jána Pješčaka tak byla vrácena zpět do přípravného řízení. Z odůvodnění tohoto rozsudku Nejvyššího soudu České republiky je pak zřejmé, že nejvyšší soud dospěl k závěru, že tehdy shromážděné důkazy orgány činnými v přípravném řízení skutečně umožňují dojít pouze k závěru, že jednání obviněného JUDr. Jána Pješčaka mohlo naplňovat znaky trestného činu porušování povinnosti veřejného činitele dle § 175 odst. 1 písm. c) odst. 2 písm. c),d) tr. zák. z roku 1950 a že na tento trestný čin se vztahuje apoliční ustanovení rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii ze dne 9. 5. 1960 a bylo by proto nutné za tehdejší důkazní situaci trestní stíhání obžalovaného JUDr. Jána Pješčaka skutečně zastavit. Zároveň však nejvyšší soud dospěl k závěru, že toto rozhodnutí o zastavení trestního stíhání, tedy rozhodnutí obou soudů, jak soudu městského tak soudu vrchního, považuje nejvyšší soud za předčasné, neboť z dokumentace 133 Schůze politického sekretariátu ÚV KSČ ze dne 9. 6. 1953 mimo jiné vyplývá, že zpráva o soudním případě proti obžalovanému Jeřábkoví byla uvedenému stranickému orgánu předkládána tehdejším generálním prokurátorem v dohodě s ministrem spravedlnosti. Je proto logický závěr, že i on se podílel na přijatém rozhodnutí, aby hlavní líčení proti obžalovanému Jeřábkoví se jednak konalo u Vyššího vojenského soudu v Praze za přítomnosti agitátorů jednotek pohraniční stráže a jednak, aby byl vydán pokyn příslušnému prokurátorovi navrhnout obžalovanému v hlavním líčení uložení trestu smrti. Dle nejvyššího soudu pak tato skutečnost nutně vyvolává otázku, zda i příslušní soudci, kteří měli ve věci rozhodovat v prvním a ve druhém stupni byli s touto skutečností seznámeni, zda jednali podle případného pokynu tehdejšího ministra spravedlnosti a zde tendenčně ve věci rozhodli. Zároveň nejvyšší soud zjistil, že nebyla zkoumána ani otázka zda s uvedeným rozhodnutím politického sekretariátu byli tehdejší soudci a prokurátoři seznamováni a zda v rámci tehdejší stranické kázně a

principu demokratického centralismu jím byli jako členové KSČ vázáni. Případné doplnění dokazování v tomto směru a objasnění této skutečnosti by znamenalo, že obviněný za naznačené situace mohl důvodně předpokládat, že se příslušné soudy budou v projednávané věci řídit stranickým usnesením a žalobním návrhem, nikoliv ustanoveními zákona. Tuto otázku pak považuje nejvyšší soud v projednané věci za klíčovou, kdy její případné objasnění a zjištění při podání obžaloby bylo pouze spouštěcím mechanismem pro předem dohodnuté jednání další osob vedoucí ke způsobenému následku, přičemž obviněný Ján Pješčak DrSc. o tomto věděl, nebo s tím byl alespoň srozuměn, přičemž toho by mohlo vést dokonce k užití přísnější právní kvalifikace, než bylo uvedeno v podané obžalobě. Dle nejvyššího soudu pak bude úkolem státního zástupce Městského státního zastupitelství v Praze se pokusit věc objasnit v naznačeném směru, zejména obstarat archivní materiály k osvětlení otázky ovlivnění tehdejších soudů, které ve věci rozhodovali, případnými pokyny tehdejšího ministerstva spravedlnosti. Dále k prověření vztahů vázanosti soudců a prokurátorů rozhodnutím tehdejších vrcholných stranických orgánů. Pokud i doplnění dokazování nepřinese žádné nové skutečnosti oproti stávající důkazní situaci, bude státní zástupce vázán výše uvedeným právním názorem nejvyššího soudu, který je ve smyslu ustanovení § 270 odst. 4 tr. řádu závazný. Z toho vyplývá, že pokud nebudou opatřeny důkazy prokazující vinu obviněného JUDr. Jána Pješčaka ve smyslu následku plynoucího z trestného činu vraždy přichází v úvahu zastavení trestního stíhání obviněného JUDr. Jána Pješčaka DrSc.

Dle názoru Městského soudu v Praze ani po tzv. došetření a obstarání další důkazů v rámci opakovaného přípravného řízení neshromáždily orgány činné v přípravném řízení dostatek důkazů proto, aby jednání obviněného JUDr. Jána Pješčaka mohlo být kvalifikováno jako trestný čin vraždy dle § 219 odst. 1 tr. zákona. Soud v tomto případě upozorňuje i na skutečnost, že oproti původní obžalobě došlo v obžalobě ke změně právní kvalifikace z návodu k trestnému činu vraždy ve smyslu § 10 odst. 1 písm. b) k § 219 odst. 1 tr. zák. na trestný čin vraždy dle § 219 odst. 1 tr. zák. Městský soud v Praze však dospěl k závěru, že i další důkazy shromážděné v opakovaném přípravném řízení potvrzují původní závěry jak Městského soudu v Praze tak Vrchního soudu v Praze a částečně i závěr Nejvyššího soudu České republiky, že jednání obviněného JUDr. Jána Pješčaka spíše vykazuje znaky trestného činu porušení povinnosti veřejného činitele ve smyslu § 175 odst. 1 písm. c) odst. 2 písm. c), d) tr. zák. z roku 1950, eventuálně znaky trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele dle § 158 odst. 1 písm. a) odst. 2 písm. c) tr. zák. č. 140/1961 Sb., neboť tento trestní zákon je vůči obviněnému JUDr. Jánovi Pješčakovi příznivější. K tomuto závěru dospěl Městský soud v Praze z následujících důvodů. Soud z výsledků jak původního přípravného řízení tak z opakovaného přípravného řízení zjistil následující – rehabilitovaný Alois Jeřábek, nar. 16. 1. 1927 absolvoval základní

vojenskou službu u pohraniční stráže. Po ukončení základní vojenské služby odešel pracovat do Chomutova, avšak vzhledem ke svým vzpomínkám na službu u pohraniční stráže, požádal o vstup do armády a byl přijat jako voják z povolání a nastoupil zpět k pohraniční stráž. Vzhledem k tomu, že měl v úmyslu stát se důstojníkem, požádal ihned po nástupu ke svému útvaru o přijetí do akademie pohraniční stráže, avšak vzhledem ke svému kádrovému materiálu mu byla tato žádost zamítnuta, s čímž se Alois Jeřábek nemohl smířit a vzhledem i k poměrům, které vládly u jeho útvaru u něhož sloužil, dospěl k přesvědčení, že své schopnosti zde není schopen řádně uplatnit a rozhodl se pro emigraci z území tehdejšího Československa s tím, že měl úmysl dostat se do Jižní Ameriky, kde chtěl pracovat v chemickém průmyslu. Tento svůj úmysl pak realizovat tak, že dne 7. 1. 1953, kdy byl vyslán jako velitel dvoučlenné hlídky na kontrolu tzv. sněhového pásu podél hranic, se mu podařilo odzbrojit druhého příslušníka hlídky, vojína základní služby Josefa Voplakala, rovněž se mu svěřil se svým úmyslem emigrovat. Řekl mu ať jde s ním, což svědek Voplakal odmítl. Z tohoto důvodu Alois Jeřábek pokračoval sám a překročil státní hranici do Rakouska, zatím co svědek Voplakal na lyžích dojel k nejbližší hlídce, která byla ve složení svobodníka Aloise Šedivého, desátníka Milana Nováka a vojína Ladislava Mandla. Tato hlídka počala pronásledovat Aloise Jeřábka. V rozporu s tehdy platnými předpisy překročila hlídka státní hranici Československa do Rakouska. Poté co hlídka spatřila Aloise Jeřábka a vyzvala ho, aby zůstal stát, na což Jeřábek nereagoval zahájila hlídka vůči jmenovanému palbu, byť si byli vědomi, že se nacházejí již na území Rakouska. Alois Jeřábek palbu sice opětoval, avšak nikoli v úmyslu hlídku palbou zasáhnout ale toliko hlídku zahnat a vzhledem k tomu, že byl velmi dobrý střelec a nechtěl svými výstřely hlídku skutečně zasáhnout tuto rovněž nezasáhl, přičemž voják Mandl zůstal při pronásledování poněkud vzadu podařilo se zbylým členům hlídky svobodníkovi Šedivému a vojínovi Mandlovi Aloise Jeřábka několikrát zasáhnout výstřely, přičemž Alois Jeřábek se ještě pokusil ranou z pistole ukončit sám svůj život, což se mu nepodařilo, neboť mu selhala pistole. Alois Jeřábek byl pak zajištěn hlídkou provizorně ošetřen, přenesen na nosítkách opět přes státní hranici a po vyléčení svých zranění bylo proti němu zahájeno trestní stíhání a to dne 29. 4. 1953. Usnesení o zahájení vyšetřování v zastoupení tehdejšího vyššího vojenského prokurátora JUDr. Jiřího Ševčíka podepsal další pracovník vyššího vojenské prokuratury JUDr. Miroslav Plecháček, toto usnesení však již tehdy bylo vyhotoveno právě obviněným JUDr. Janem Pješčákem a jednání Aloise Jeřábka bylo kvalifikováno jako pokus vyzvědačství podle § 5 k § 86 odst. 1, 2 písm. b), odst. 3 písm. b), d), e) tr. zák. číslo 86/1950 Sb., byť z důkazů provedených v rámci přípravného řízení byla zjištěna motivace útěku Aloise Jeřábka a kdy důkazy shromážděné v tehdejším trestním řízení, tak jak jsou obsaženy v trestním spise sp.zn. PT 33/53 resp. T 16/53 opravňovaly tehdejší orgány činné v trestním řízení stíhat rehabilitovaného Aloise Jeřábka toliko pro trestný čin zběhnutí ve smyslu § 273 odst. 1 písm. a)

odst. 2 písm. a) odst. 3 tr. zák., č. 86/1950 Sb. Bylo vůči němu naopak vedeno nadále trestní řízení pro mnohem závažnější trestný čin uvedený v § 86 odst. 1, 2, 3 tehdejšího tr. zákona, č. 86/1950 Sb., kdy hrozilo za spáchání tohoto trestného činu jmenovanému uložení trestu smrti. Zároveň soud z příslušného trestního spisu T 16/53 zjistil, že již v rámci přípravného řízení prováděl výslech Aloise Jeřábka právě obviněný JUDr. Ján Pejščak, tehdy v hodnosti nadporučíka vyšší vojenské prokuratury, kdy tento výslech se uskutečnil dne 7. 5. 1953 a Alois Jeřábek opětovně zopakoval motivaci svého jednání. Popřel, že by se chtěl jakýmkoliv způsobem zapojit do boje proti republice toliko připustil možnost, že pokud byl vyslýchán orgány cizí moci k okolnostem své osoby, musel by vypovídat o k okolnostem ostrahy státní hranice, aby měl možnost se dostat ze sběrného tábora. Na Aloise Jeřábka pak byla vypracována obžaloba, opět ve slovenštině, kterou podepsal tehdejší vyšší vojenský prokurátor JUDr. Jiří Ševčík, dne 22. 6. 1953, kdy však tuto obžalobu v písemné formě vypracoval právě obviněný JUDr. Ján Pješčak, přičemž jednání Aloise Jeřábka bylo kvalifikováno jako trestný čin velezrady podle § 78 odst. 1 písm. c) odst. 2 písm. a) odst. 3 písm. e), f), tr. zák. č. 86/1950 Sb., kdy za tento trestný čin tehdejší trestní zákon umožňoval uložení trestu smrti. Rozsudkem Vyššího vojenského soudu v Praze sp.zn. T 16/53 ze dne 15.7. 1953 byl pak Alois Jeřábek shledán vinným s pokusu velezrady dle § 5 k § 78 odst. 1 písm. c), odst. 2 písm. a) odst. 3 písm. e), f), č. 86/1950 Sb. a byl mu uložen trest smrti. Tento rozsudek nabyl právní moci dne 20. 8. 1953, neboť rozhodnutím Nejvyššího soudu – vojenského kolegia, ze dne 20. 8. 1953 pod. sp.zn. POV 38/53 bylo zamítnuto odvolání Aloise Jeřábka byť oběma soudům musela být známa důkazní situace, která neodůvodňovala takovéto soudní rozhodnutí. V dalším řízení byly zamítnuty žádosti o milost jmenovaného Aloise Jeřábka a dne 4. prosince 1953 ve věznici Pankrác předseda tehdejšího trestního senátu JUDr. Jan Metlička a prokurátor obviněný JUDr. Ján Pješčak oznámil Aloisovi Jeřábkově, že jeho žádost o milost byla zamítnuta a obviněný JUDr. Ján Pješčak sdělil jmenovanému Aloisovi Jeřábkově datum popravy dne 5. 12. 1953 a dne 5. 12. 1953 opět za účasti obviněného JUDr. Jána Pješčaka byl Alois Jeřábek v 05.15 hodin popraven oběšením.

Z důkazů, které jsou obsaženy již v trestním spise T 16/53 a dále i ve spise ministra vnitra č. V 319 bylo pak zjištěno, co vedlo Aloise Jeřábka k útěku za hranice a všechny důkazy obsažené v těchto dvou spisech neodůvodňovaly použití takové přísné právní kvalifikace uvedené jak v obžalobě vypracované JUDr. Jánem Pješčakem tak v rozsudku Vyššího vojenského soudu, kdy tuto právní kvalifikaci akceptoval i Nejvyšší soud – vojenské kolegium ve svém rozhodnutí ze dne 20. 8. 1953. Zároveň z výslechu členů hlídek bylo zjištěno, že přestože Alois Jeřábek patřil mezi nejlepší střelce u útvaru, svou střelbou se v podstatě snažil nezasáhnout hlídku pohraniční stráže, která vůči němu zasahovala, ale tuto chtěl toliko odehnat a odradit, jí od pronásledování jeho

osoby. Zároveň bylo prokázáno, že byt' mu nic nestálo v cestě neublížil při odzbrojování ani svědkovi Josefu Voplakalovi a tím, že ho nechal v podstatě odejít mu i umožnil, aby se spojil s hlídkou, která vůči němu následně zasahovala. Byt' byl Alois Jeřábek vojákem z povolání a měl přístup k dokumentům a dokladům, které tehdy tvořily předmět státního tajemství, žádný z těchto dokumentů při svém útěku si s sebou nevzal. Doznal se jinak úmyslu opustit území tehdejšího Československa a všechny důkazy shromážděné v tehdejší trestní řízení, pak skutečně odůvodňovaly kvalifikaci trestného činu zběhnutí § 273 odst. 1, písm. a) odst. 2 písm. a) odst. 3 v souběhu s trestným činem opuštění republiky dle § 95 odst. 1 tehdejšího trestního zákona č. 86/1950 Sb. za který však byla Alois Jeřábek ohrožen toliko trestem odnětí svobody v trvání 5-20 let a nebylo mu možno uložit trest smrti. Na této právní kvalifikaci nemění ani ta skutečnost, že mimo jiné Alois Jeřábek při svém výslechu prováděném mu právě obviněným JUDr. Jánem Pješčákem dne 7. 5. 1953 uvedl: „věděl jsem, že okolnosti týkající se ostrahy státní hranice jsou zvlášť důležitým státním tajemstvím, přesto jsem byl rozhodnut v případě výslechu orgánem cizí moci tyto okolnosti vyzradit a tím dosáhnout propuštění ze sběrného tábora“. Právě o toto tzv. srozumění pak byla opřena mimo jiné právní kvalifikaci použita tehdy v obžalobě na Aloise Jeřábka obviněným JUDr. Jánem Pješčákem.

Dále soud zjistil z předloženého spisového materiálu označeného jakožto zpráva o soudním případě proti Aloisovi Jeřábkovi politickému sekretariátu ústředního výboru KSČ označeným č. 7809/8 ze dne 9. června 1953, tj. měsíc před rozhodnutím soudu, že na 133 politického sekretariátu ÚV KSČ za přítomnosti Antonína Zápotockého, dr. Jaromíra Dolanského, Karla Bacílka, dr. Alexeje Čepičky, Václava Kopeckého a Antonína Novotného, byla mimo jiné projednána zpráva o soudním případě proti Aloisovi Jeřábkovi, přičemž toto nejvyšší stranické vedení schválilo, aby hlavní líčení proti četaři z povolání Aloisovi Jeřábkovi se konalo u Vyššího vojenského soudu v Praze za přítomnosti agitátorů jednotek pohraniční stráže a generálnímu prokurátorovi tehdejšího Československa byl vydán pokyn, aby dal vyššímu vojenskému prokurátorovi pokyn navrhnout při hlavním líčení obviněnému Jeřábkovi trest smrti. Zabezpečením splnění tohoto úkolu pak byli pověřeni Václav Aleš tehdejší generální prokurátor a JUDr. Štefan Rais tehdejší ministr spravedlnosti. Z tohoto důkazu, který v opakovaném přípravném řízení opětovně orgány činné v přípravném řízení zařadily do spisového materiálu byt' jde o důkaz, který již byl zařazen do trestního spisu obviněného JUDr. Jána Pješčáka před prvním rozhodnutím Městského soudu v Praze v této trestní věci, je pak zřejmé, že o trestu v rozporu s tehdejšími platnými předpisy rozhodlo nejvyšší politické vedení tehdejšího ÚV KSČ a to měsíc před vynesením samotného rozsudku nad Aloisem Jeřábkem. Vyšší vojenský prokurátor pak dostal přímo pokyn od tehdejšího generálního prokurátora, přičemž u hlavního líčení byla prokuratura

zastupovaná právě osobou obviněného JUDr. Jána Pješčaka tehdy v hodnosti nadporučíka, kdy šlo tehdy o řadového prokurátora vyšší vojenské prokuratury. Z tohoto je zřejmé, že obviněný JUDr. Ján Pješčak u hlavního líčení u trestního soudu toliko přednesl jemu uložený pokyn pokud jde o právní kvalifikaci, jakož i o uložení trestu. Soud rovněž si nemohl nepovšimnout té skutečnosti, že v opakovaném přípravném řízení se podařilo orgánům činným v přípravném řízení zajistit důležitý důkaz a to pokyn hlavního vojenského prokurátora brigádního generála JUDr. Vladimíra Keborta zaslaný tehdejšímu oddělení GPB k rukám JUDr. Jandy na generální prokuratuře, kdy v příloze zasílá zprávu ohledně Aloise Jeřábka k dalšímu řízení, přičemž vyškrtl poslední odstavec této zprávy proto, že nesouhlasí tento hlavní vojenský prokurátor se záměrem vyššího vojenského prokurátora a naopak v rozporu se záměrem vyššího vojenského prokurátora dr. Vladimír Kebort trvá, aby uložený trest smrti byl na jmenovaném Aloisovi Jeřábkovi skutečně vykonán. Přílohou tohoto dopisu je i tato zvláštní zpráva z které je zřejmé, že vyšší vojenský prokurátor JUDr. Jiří Ševčík přímý nadřízený obviněného JUDr. Jána Pješčaka v této zprávě uvedl, že trestní věc proti Aloisovi Jeřábkovi chce projednat před agitátory vybraných útvarů pohraniční stráže, aby tímto způsobem bylo přispěno kupevnění velitelské autority a vzájemné důvěry pohraničníků, přičemž k výkonu trestu smrti pravděpodobně vzhledem k osobě pachatele a vzhledem k tomu, že ke zběhnutí ve skutečnosti došlo a střelbou obviněného nebyl nikdo usmrcený ani poraněný, udělením milosti nedojde, ale zvlášť závažné okolnosti přitom vyžadují, aby trest smrti byl ve veřejném procesu vysloven. Nutno dodat, že tato zpráva je opětovně psána ve slovenštině, je sice podepsána JUDr. Jiřím Ševčíkem, ale je zde výslovně uvedeno, že tuto zprávu zpracoval právě obviněný JUDr. Ján Pješčak tehdy v hodnosti nadporučíka. I tento důkaz pak vyvrací tvrzení obžaloby, ohledně úmyslu obviněného JUDr. Jána Pješčaka svým jednáním způsobit poškozenému Aloisovi Jeřábkovi smrt. Naopak z důkazů shromážděných v opakovaném přípravném řízení je zřejmé, že nadřízený hlavní vojenský prokurátor, brigádní generál JUDr. Vladimír Kebort s tímto postupem vyššího vojenského prokurátora JUDr. Jiřího Ševčíka resp. obviněného nadporučíka JUDr. Jána Pješčaka nesouhlasil a dal přímo pokyn vyššímu vojenskému prokurátorovi, aby trval na uložení trestu smrti a na jeho výkonu. Dále soud zjistil z osobního svazku obviněného JUDr. Jána Pješčaka, že obviněný byl zařazen na vyšší vojenskou prokuraturu v Praze teprve ke dni 1. 1. 1953, kdy do 10. 11. 1953 byl zařazen na funkci prokurátora oddělení. Z tohoto je zřejmé, že třetí měsíc po svém nástupu na vyšší vojenskou prokuraturu byl obviněnému JUDr. Ján Pješčakovi přidělen spis četaře z povolání Aloise Jeřábka. Vzhledem k tehdejší situaci na vyšší vojenské prokuratuře je zřejmé, že vliv obviněného JUDr. Jána Pješčaka na chod tohoto úřadu byl zcela minimální a podléhal i vojenské pravomoci. Teprve dnem 11. 11. 1953 se obviněný JUDr. Ján Pješčak stal vedoucím prokurátorem v oddělení dozoru a kontroly, což vykonával do 26. 12. 1954 a dne 27. 12. 1954 se stal náčelníkem – vedoucím

prokurátorem oddělení dozoru a kontroly, který vykonával do 31. 12. 1955. Z důkazů obsažených v tomto spisovém materiálu je pak zřejmé, že i pokud jde o návrh trestu, který má být navržen v případě procesu z rehabilitovaným Aloisem Jeřábkem o tom rozhodlo nejvyšší tehdejší stranické vedení, přičemž generální prokurátor výslovně pověřil vyššího vojenského prokurátora a tento pověřil svého pracovníka obviněného JUDr. Jána Pješčaka, aby tento trest navrhoval v rámci provedeného hlavního líčení, byť ze zvláštní zprávy ze dne 14. května 1953 vypracované právě obviněným JUDr. Jána Pješčakem je zřejmé, že i on vyslovil názor, že k výkonu trestu smrti v tomto konkrétním případě nedojde a že Alois Jeřábek obdrží milost a to vzhledem k následkům svého jednání. Z tohoto je zřejmé, že nelze dovozovat byť nepřímý úmysl obviněného JUDr. Jána Pješčaka způsobit poškozenému Aloisovi Jeřábkovi smrt. Zároveň je k tomuto nutno dodat, že tehdejší činnost prokurátorů vedle trestního řádu upravovaly další dva zákony jednak zákon č. 67/1950 Sb., tzv. soudcovský zákon ze dne 17. května 1950 a dále zákon o prokuratuře č. 65/1952 Sb. V zákoně o prokuratuře č. 65/1952 Sb. z ustanovení § 11 odst. 2 tohoto zákona je pak zřejmé, že nižší vojenští prokurátoři jsou podřízeni vyššímu vojenského prokurátoru a spolu s ním hlavnímu vojenskému prokurátoru a jejím prostřednictvím generálnímu prokurátoru. V ustanovení § 12 tohoto zákona je zároveň uvedeno, že pokud jde o vojenský služební poměr platí pro vojenské prokurátory a jiné vojáky činné u prokuratury pokud tento zákon nestanoví jinak právní předpisy vztahující se na vojáky, jakož i vojenské služební předpisy a řády, navíc z ust. § 14 odst. 3 tohoto zákona je zřejmé, že nadřízený prokurátor je oprávněn vykonávat jednotlivé úkony prokurátorů jemu podřízených. V tomto případě se tak kombinuje nejen pracovní, ale i vojenská podřízenost obviněného JUDr. Jána Pješčaka vůči svým nadřízeným, kdy na vrchu této pyramidy byl generální prokurátor Československa, kterému bylo uloženo v hlavním líčení požadovat uložení trestu smrti v řízení proti Aloisovi Jeřábkovi. Trestní řízení vedené u vyššího vojenského soudu se tehdy řídilo trestním řádem č. 87/1950 Sb., kdy v tehdejším ustanovení § 160 odst. 1, 2 tr. řádu je uvedeno, že soud může rozhodnout jen o skutku, který je předmětem žaloby, není však vázán právním posouzením skutku v žalobě a zároveň soud může při rozhodování v hlavním líčení přihlížet jen k těm důkazům, které byly provedeny při hlavním líčení. Vzhledem k tehdejší interpretaci trestního řádu je pak zřejmé, že vyšší vojenský soud nebyl ani vázán právním posouzením skutku Aloise Jeřábka uvedené v obžalobě, kterou vypracoval právě obviněný JUDr. Ján Pješčak ani jeho návrhem u hlavního líčení. I přes pokyn Nejvyššího soudu ČR se dle názoru Městského soudu v Praze nepodařilo prokázat, jakým způsobem byl obviněný JUDr. Ján Pješčak seznámen s rozhodnutím tehdejšího politického sekretariátu ústředního výboru KSČ resp. s jeho zprávou označenou č. 7809/8 ze dne 9. 6. 1953, kdy na 133 schůzi politického sekretariátu ÚV KSČ bylo rozhodnuto o formě vedení hlavního líčení proti četaři z povolání Aloisovi Jeřábkovi, jakož i o tom, jaký trest má být u hlavního líčení vůči obviněnému

Jeřábekovi navržen a rovněž nebyl orgány činnými v přípravném řízení opatřen jediný důkaz, který by prokazoval, že i členové obou senátů, kteří rozhodovali v trestní věci četaře Jeřábka byly s tímto výslovným pokynem seznámeni a s tímto souhlasili. Městský soud v Praze si však nemůže nepovšimnout té skutečnosti, že tehdejší vyšší vojenský soud a tehdejší nejvyšší soud – vojenské kolegium svými rozsudky v podstatě legalizovaly toto nezákonné politické rozhodnutí přijaté tehdejšími členy politického sekretariátu ÚV KSČ, kdy návrh na udělení trestu smrti odůvodnil generální prokurátor tím, že je to nutno proto, aby příslušníkům jednotek pohraniční stráže, kteří konají těžkou službu v první linii bylo dokázáno jak tvrdě trestá zákon ty, kteří zradou svou přísahu. Dle názoru soudu se i přes doplněné dokazování nepodařilo prokázat, že by jednání obviněného JUDr. Jána Pješčaka naplnilo právní kvalifikaci uvedenou i v nové obžalobě Městského státního zastupitelství v Praze, tedy, že by svým jednáním naplnil skutkovou podstatu trestného činu vraždy dle § 219 odst. 1 tr. zák., i když se orgánům činným v přípravném řízení podařilo celkem přesně zadokumentovat činnost obviněného JUDr. Jána Pješčaka, který jak v původním přípravném řízení tak v opakovaném přípravném řízení se odmítl k věci vyjádřit a tohoto práva využil po celou dobu přípravného trestního řízení již šestkrát, přesto však důkazy shromážděné důkazy v přípravném řízení potvrzují, jednak to, že to byl obviněný JUDr. Ján Pješčak, kdo vyhotovil usnesení o zahájení trestního stíhání, kdy opětovně byla použita chybná právní kvalifikace, dále, že vedl výslech obviněného Aloise Jeřábka v rámci přípravného řízení, rovněž vypracoval nástin obžaloby a posléze obžalobu a rovněž i vypracoval i zvláštní zprávu vyššího vojenského prokurátora dne 14. 5. 1953. Rovněž bylo prokázáno, že zastupoval vyšší vojenskou prokuraturu při hlavním líčení konaném s Aloisem Jeřábkem před vyšším vojenským soudem. Nutno však dodat, že i podle tehdejší právní úpravy nebyl vyšší vojenský soud dle tehdejšího platného trestního řádu č. 87/1950 Sb. vázán právním posouzením skutku uvedeným v obžalobě. Navíc v uvedeném spisu není nic co by svědčilo o falšování důkazů ze strany obviněného JUDr. Jána Pješčaka ve snaze dosáhnout takového postihu poškozeného Aloise Jeřábka a s tímto i původním závěrem Městského soudu v Praze se ztotožnil jak Vrchní soud v Praze tak Nejvyšší soud České republiky. Zároveň je nutné si uvědomit, že obviněný JUDr. Ján Pješčak tehdy pracoval jako řadový pracovník vyšší vojenské prokuratury kam byl zařazen tři měsíce před tím, než byl pověřen trestní věcí rehabilitovaného Aloise Jeřábka, přičemž ve své činnosti byl podřízen svému nadřízenému vyššímu vojenskému prokurátorovi, který byl zase podřízen generálnímu prokurátorovi, jak je koneckonců zřejmé i ze zákona č. 65/1952 Sb. o prokuratuře, který na základě politického rozhodnutí přijal jaký trest bude v řízení proti Aloisovi Jeřábekovi požadován, aby byl v rámci hlavního líčení vyneseno. V opakovaném hlavním řízení dle pokynu Nejvyššího soudu České republiky se orgány činné v přípravném řízení pokusily zkoumat otázku, zda s uvedeným rozhodnutím politického sekretariátu obecně i v tomto konkrétním případě, byly tehdejší

soudci a prokurátoři seznamování, např. na stranických schůzích soudů a prokuratury a zda v rámci tehdejší stranické kázně a principu demokratického centralizmu jim byli jako členové KSČ vázáni. Tuto otázku pak posoudil Nejvyšší soud České republiky jako klíčovou. Šlo o případné objasnění a zjištění, zda podání obžaloby bylo pouze spouštěcím mechanismem pro předem dohodnuté jednání dalších osob vedoucí ke způsobenému následku, přičemž obviněný JUDr. Ján Pješčak o tom buď věděl, nebo s tím byl srozuměn a tímto směrem měly orgány činné v přípravném řízení doplnit dokazování. Orgány činné v přípravném řízení konkrétně ÚDV pak v opakovaném přípravném řízení zařadily do spisového materiálu výsledek zkoumání tzv. Pillerovy komise – komise pro dokončování stranické rehabilitace ÚV KSČ, když soud z výsledků činnosti této komise mimo jiné zjistil, ohledně politických procesů, že jednak z většiny jednání politického sekretariátu ÚV KSČ v letech 1951-1954 nejsou k dispozici zápisy, popřípadě chybí i podkladové zprávy, přičemž však tato komise dospěla k zjištění, že v oblasti bezpečnostní prokuratury a soudy předkládaly návrhy zpočátku K. Bacílek v roce 1953 a dr. Š. Rais později také Aleš a od října 1953 Barák, dr. Škoda a Aleš. Zároveň bylo zjištěno, že jen letech 1951-1954 schválil politický sekretariát ÚV KSČ celkem 148 rozsudků trestu smrti za politické delikty. Komise rovněž dospěla k závěru, že politický sekretariát stanovil zda má být veřejné či neveřejné hlavní líčení, zda má být proces publikován, nebo přenášen rozhlasem a rovněž politický sekretariát schvaloval místo konání procesu a jeho účel, včetně navržených trestů. Rovněž politický sekretariát projednával předkládané žádosti o milost resp. přerušení výkonu trestu. Závěrem této komise pak bylo zjištěno, že politický sekretariát ÚV KSČ v období 1951-1954 jako vrcholný stranický orgán převzal na sebe i v oblasti bezpečnosti a justice úkoly, které mu nepříslušely. Tím převzal také faktickou odpovědnost za jím projednávané případy, kdy navíc je zřejmé, že mnohá jeho rozhodnutí znamenají porušení právního řádu, základních principů soudní praxe tehdejší platné ústavy Československé republiky i vlastních tehdy platných stanov KSČ. I tato komise dospěla k závěru, že politický sekretariát nebyl pouze pasivním orgánem, který bral pouze na vědomí pouze předložené návrhy. Byl orgánem iniciativním, který ovlivňoval a činil konečné rozhodnutí o obsahu žalob, trestních oznámení, ale i o výši trestu. Přestože jeho členové věděli o celé řadě konkrétních případů hrubého porušování nejen zákonnosti, ale i lidskosti neučinili žádné opatření k jejich zamezení a neopakování takovýchto situací. Koneckonců i konkrétní důkazy týkající se rehabilitovaného Aloise Jeřábka pak odůvodňují plně závěr, tzv. Pillerovy komise. Ze zprávy o činnosti justičních orgánů v době politických procesů tzv. kabinetní justice, pak soud zjistil, jakým způsobem byly připravovány a konány politické procesy. Tato tzv. kabinetní justice byla vytvořena jako systém v únoru 1948 zejména na úseku státního soudu a byla jednou z podstatných příčin porušování socialistické zákonnosti v tehdejší Československu. Její rozsah se zřetelem na počet případů odsouzených jenom u státního soudu byl velice značný. Byl vytvořen,

dle zjištění komise, takový stav, že v podstatě nebylo možné, aby v soudním řízení byly odhaleny nezákonné metody vyšetřujících orgánů. Justice se stala poslušným nástrojem vyšetřujících orgánů a v pozdější době, zejména za ministra Raise, jsou předkládány nejzávažnější věci k rozhodnutí komisi, které předsedá ministr bezpečnosti Kopřiva. Kabinetní justice vznikla a plně se uplatňovala již v období před politickými procesy a trvala v plném svém rozsahu v období politických procesů. Na této tzv. kabinetní komise se podíleli zejména osoby JUDr. Alexeje Čepičky, JUDr. Karla Klose, v případě obou šlo o bývalé náměstky ministrů spravedlnosti, kteří zavedli a plně rozvinuli systém kabinetní justice. Svou činností fakticky porušovali i platné zákony přijaté v únoru 1948 a fakticky odňali rozhodování soudům a protizákonnými směrnici vytvořili stav nekontrolovatelnosti práce vyšetřujících orgánů v soudním řízení. Politickou odpovědnost za tehdejšího zjištění komise nesl zejména JUDr. Štefan Rais, bývalý ministr spravedlnosti, za něhož se kabinetní justice zavedená JUDr. Alexejem Čepičkou plně rozvinula, rovněž se na tomto podílel JUDr. Ziegler, bývalý státní prokurátor JUDr. Richt, bývalý předseda státního soudu a JUDr. Bartoš, bývalý náměstek předsedy nejvyššího soudu. Rovněž orgány činné v přípravném řízení do spisu zařadily do spisu tzv. politické směrnice a základní úkoly resortu ministerstva spravedlnosti pro rok 1953, tak jak to požadoval Nejvyšší soud ČR. Z těchto směrnic soud mimo jiné zjistil, že generální linie pro práci soudu v roce 1953 byla dána usneseními celostátní konference KSČ z prosince 1952. Úkolem soudnictví tehdy bylo přispět všemi silami ke splnění této závazné směrnice, pomáhat KSČ a vládě v plnění odpovědných úkolů. Úkolem soudu bylo tehdy chránit a upevňovat Československý stát a jeho lidově demokratické zřízení. Z dopisu adresovaného tehdejšímu generálnímu prokurátorovi Václavu Alešovi, je pak zřejmé, že politické byro ÚV KSČ na své schůzi dne 28. 6. 1954 přijalo usnesení týkající se předkládání návrhu politickému byru ÚV KSČ. Tomuto důkazu pak koresponduje dopis dr. Davida ze dne 7. 9. 1954 adresovaného pracovníkovi generální prokuratury, kdy je nutné předkládat ve všech veřejných procesech týkající se tzv. kontrarevoluční agendy i když jde o procesy v krajích, předkládat zprávu politickému sekretariátu KSČ s jedním stejnopisem žaloby k informaci. Tato zpráva musí rovněž obsahovat i očekávanou výši trestu u jednotlivých obviněných. Na toto navazuje tzv. námět schvalování procesu se zvýšenou publicitou v okresech a krajích ze dne 14. 9. 1954 z něhož je zřejmé, že politickému schválení budou napříště podléhat všechny procesy se zvýšenou publicitou probíhajících u lidových i krajských soudů. Přičemž bylo určeno, že návrh k tomuto schválení budou předkládat společně na úrovni okresů, okresní prokurátor lidového soudu a okresní náčelník ministerstva vnitra a na úrovni kraje to bude krajský prokurátor, předseda krajské soudní správy, krajský náčelník ministerstva vnitra a toto bude předkládat k politickému schválení příslušným funkcionářům KSČ. Ze zprávy o předkládání návrhu na organizaci procesů se zvýšenou publicitou v okresech a krajích k politickému projednání, která však není datována ani

podepsána pak plyne, že generální prokurátor v dohodě s ministrem vnitra a spravedlnosti a po projednání s prvním náměstkem ÚV KSČ, tehdy Antonínem Novotným podává zprávu o předkládání návrhu na organizaci procesu se zvýšenou publicitou v okresech a krajích k politickému projednání s návrhem usnesení. Tímto usnesením mimo jiné vystupuje do popředí i otázka výměry trestu, které nesmějí být údajně přemrštěny a musí svojí výší odpovídat jak zavinění tak, třídnímu charakteru pachatele. Podklady pro projednání na politickém byru KV KSČ ohledně těchto jednotlivých případů pak budou připravovat jako společný návrh krajský prokurátor, předseda krajského soudu a náčelník KS ministerstva vnitra. Tento společný návrh těchto činitelů mimo jiné musí obsahovat i předpokládanou výši trestu. Z tohoto usnesení pak vyplývá, že se ukládá ministru vnitra, spravedlnosti a generálnímu prokurátorovi, aby instruovali své podřízené složky o způsobu politického projednání návrhu na organizaci procesu se zvýšenou publicitou. Z tohoto důkazů je pak zřejmé, že pro politické projednání těchto případů připravovali společný návrh vedoucí funkcionáři jak prokuratury tak soudu. V tomto konkrétním případě je však zřejmé, že žádné takovéto postavení v této době obviněný JUDr. Ján Pješčák nezaujímal. V době procesu s rehabilitovaným Aloisem Jeřábkem šlo pouze o řadového začínajícího prokurátora Vyšší vojenské prokuratury v Praze. I dalších důkazů shromážděných ÚDV v rámci opakovaného přípravného řízení pak nevyplývá, že by v tomto konkrétním případě byl obviněný JUDr. Ján Pješčák přítomen takovéto poradě o projednání případu Aloise Jeřábka a rovněž nebyl proveden žádný důkaz, který by usvědčoval obviněného JUDr. Jana Pješčaka, že se s tehdy odpovědnými funkcionáři KSČ popřípadě vyšší vojenské prokuratury Prahy popřípadě členy senátu vyššího vojenského soudu či Nejvyššího soudu Československa – vojenského kolegia, domluvil na zamýšleném následku vůči poškozenému rehabilitovanému Aloisovi Jeřábkovvi. Naopak z důkazů shromážděnými v přípravném řízení je zřejmé, že obviněný JUDr. Ján Pješčák nezamýšlel přímo způsobit poškozenému Aloisovi Jeřábkovvi smrt, o čemž svědčí zpráva, kterou vypracoval dne 14. května 1953, kdy však tato zpráva byla upravena zásahem tehdejšího vojenského prokurátora brigádního generála dr. Vladimíra Keborta, který trval na uložení trestu smrti a jeho výkonu. Nutno dodat, že orgány činné v přípravném řízení si sice zařadily do spisu materiály týkající se jiným obdobných případů, které svědčí o tom, že mezi státní prokuraturou a mezi státním soudem docházelo k dohodám, nejen o stanovení termínu hlavního líčení a organizování veřejnosti, kdy před procesem docházelo k tzv. předporadám státní prokuratury, státního soudu a zástupců krajského sekretariátu KSČ, kdy byla přijata zásadní stanoviska linie celého procesu a prodiskutovány sporné a choulostivé otázky. Takto konkrétně byl dokumentován například proces proti Petru Křivkovi a spol. v Brně v roce 1951. Ze zprávy Generální prokuratury v Praze z května 1950 je pak zřejmé, že všechny případy obecně trestných činů na které zákon stanoví trest smrti, mají být před podáním obžaloby projednávány v krajských bezpečnostním komisích,

zejména jestliže prokuratury zamýšlejí navrhnouti trest smrti. Podle výsledku tohoto projednávání a stanoviska komise pak vypracuje člen krajské prokuratury, který je současně členem bezpečností pětky v kraji zvláštní zprávu podle vzoru udaného dr. Přemyslem Smetanou, přičemž soud z dalšího důkazu zjistil, že byl schválen takový postup, že generální prokuratura po přezkoumání věcné správnosti po skončení normální správního řízení schválí okresní a krajskou prokuraturou zamýšlený postup, přičemž je nutné, aby soudní případ byl projednán v tzv. krajské bezpečností pětce. Tedy tyto důkazy shromážděné v opakovaném přípravném řízení svědčí pro skutečnost, že v podstatě orgány justice při tomto rozhodování byly nahrazovány rozhodováním politických orgánů, zejména o způsobu vedení trestního řízení, organizování veřejnosti, sdělení ve veřejných prostředcích i pokud jde o navržené tresty. Žádný však z důkazů opatřených v přípravném řízení neprokazuje účast obviněného JUDr. Jána Pješčaka na těchto poradách, pokud vůbec ve věci Aloise Jeřábka k těmto poradám došlo, kdy naopak spisový materiál toliko obsahuje výsledek projednání případu Aloise Jeřábka na politickém sekretariátu ÚV KSČ a to konkrétně na jeho 133 schůzi dne 9. 6. 1953, kde bylo schváleno, že v případě četaře z povolání Aloise Jeřábka vydal generální prokurátor vyššímu vojenskému prokurátorovi pokyn navrhnout při vlastním líčení proti Jeřábkovi trest smrti, za což byl odpovědný tehdejší generální prokurátor Václav Aleš a tehdejší ministr spravedlnosti JUDr. Štefan Rais. Z tohoto zápisu je pak zřejmé, že z největší pravděpodobnosti došlo k dohodě složek prokuratury a justice tedy soudu, avšak na úrovni tehdejšího generálního prokurátora a ministra spravedlnosti. Chybí však důkazy jakým konkrétním způsobem byl obviněný JUDr. Ján Pješčak z touto politickou vůči tehdejšího politického sekretariátu ÚV KSČ seznámen. Naopak z důkazů shromážděných orgány činnými v přípravném řízení pak je zřejmé, že tento původní záměr přijatý na zasedání politického sekretariátu ÚV KSČ byl realizován tak, že generální prokurátor předal přímý pokyn vyššímu vojenskému prokurátorovi, tedy dr. Ševčíkovi tedy přímému nadřízenému obviněného JUDr. Jána Pješčaka, aby navrhl při hlavním líčení obviněnému Jeřábkovi trest smrti a tento pokyn pak dle pokynu vyššího vojenského prokurátora realizoval u hlavního líčení právě obviněný JUDr. Ján Pješčak. Nebyla však jednoznačně zodpovězena otázka, kterou si tak položil i Nejvyšší soud ČR, zda i příslušní soudci, kteří ve věci rozhodovali v prvním i druhém stupni byli s touto skutečností seznámeni a zda jednali i podle případného pokynu tehdejšího ministra spravedlnosti a zcela tendenčně ve věci Aloise Jeřábka rozhodovali. Rovněž se nepodařilo orgánům činným v přípravném řízení odpovědět na otázku Nejvyššího soudu ČR zda s tímto rozhodnutím politického sekretariátu byli tehdejší soudci a prokurátoři seznamováni např. na stranických schůzích a zda v rámci tehdejší stranické kázně a principu demokratického centralizmu jim byli jako členové KSČ vázáni. Dle názoru soudu tak nebylo prokázáno zavinění obviněného JUDr. Jána Pješčaka a to buď přímý úmysl či event. úmysl spáchat trestný čin vraždy dle §

219 odst. 1 tr. zákona tak, jak to tvrdí státního zástupce Městského státního zastupitelství v Praze. Je nutno si uvědomit, že obviněný JUDr. Ján Pješčak tehdy pracoval toliko jako řadový pracovník vyšší vojenské prokuratury, který byl i ve svých pokynech přímo podřízen svému nadřízenému vyššímu vojenskému prokurátorovi, který byl zase podřízen generálnímu prokurátorovi jak to vyplývá ze zákona č. 65/1952 Sb. o prokuratuře a byl to generální prokurátor, kdo na základě politického rozhodnutí přijal jaký trest bude v řízení proti Aloisovi Jeřábkovvi požadovat. Nelze sice přehlédnout tu skutečnost, že obviněný JUDr. Ján. Pješčak se bezpochyby zpronevěřil svému postavení tehdejšího prokurátora, kdy porušil zejména ustanovení zákona č. 68/1950 Sb., kdy v ustanovení § 23 tohoto zákona jsou uvedeny povinnosti prokurátora, kdy mimo jiné je prokurátor povinný zachovávat zákony, což obviněný JUDr. Ján Pješčak v tomto konkrétním případě neučinil, neboť jednal v rozporu s trestním řádem č. 87/1950, kdy v § 2 odst. 2 tehdejšího trestního řádu je uvedeno, že úlohu prokurátora v trestním řízení je mimo jiné bdít nad spravedlivým potrestáním pachatelů dle § 78 tr. ř. § 87/1950 Sb. je přímo stanoveno, že prokurátor sbírá důkazy o skutečnostech důležitých pro rozhodnutí soudu ať již svědčí v neprospěch či v jeho prospěch, kdy obviněný JUDr. Ján Pješčak bezpochyby toto ustanovení porušil a jednal tak v rozporu s tímto trestním řádem a jednak jednal i v rozporu se zákonem o pracovních, platových poměrech soudců z povolání, prokurátorů a soudcovských čekatelů tzv. soudcovského zákona č. 67/1950 Sb., neboť v obžalobě, kterou dle ostatních důkazů provedených v přípravném řízení obviněný JUDr. Ján Pješčak vyhotovil nepoukázal na důkazy, které svědčily ve prospěch Aloise Jeřábka, naopak v duchu tehdejší politické atmosféry, tak žaloba postavená obviněným JUDr. Jánem Pješčakem v podstatně postrádá právní hodnocení případu Aloise Jeřábka tak, aby odpovídalo tehdy shromážděným důkazům, přičemž tyto právní aspekty jsou v žalobě vypracované obviněným JUDr. Jánem Pješčakem spíše nahrazovány politickým klišé tehdejší doby.

Vzhledem k tomu, že dle názoru Městského soudu v Praze JUDr. Ján Pješčak porušil příslušná ustanovení trestního řádu i tzv. soudcovského zákona naplnil dle názoru Městského soudu v Praze skutkovou podstatu tehdy platného trestného činu porušování povinnosti veřejného činitele ve smyslu § 175 odst. 1 písm. c) odst. 2, písm. e) tehdejšího trestního zákona č. 86/1950 Sb., kdy za spáchání tohoto trestného činu podle tehdejšího trestního zákona byl stanoven trest odnětí svobody v trvání 5-10 let. Tohoto trestného činu se dle názoru zdejšího soudu obviněný JUDr. Ján Pješčak dopustil tím, že v rozporu s tehdejším trestním řádem a soudcovským zákonem v trestním řízení resp. v přípravném řízení, které tehdy konal vůči Aloisovi Jeřábkovvi neuvedl, jak v žalobě tak při hlavním líčení okolnosti, které svědčily ve prospěch Aloise Jeřábka, nevyzdvihl v rámci hlavního líčení okolnosti, které by svědčily pro odlišnou právní kvalifikaci jednání Aloise Jeřábka a tedy jako veřejný činitel

jednal v úmyslu způsobit jinému škodu, kdy nesplnil svojí povinnost, kdy následkem jeho jednání došlo k nespravedlivému odsouzení Aloise Jeřábka. Vzhledem k ustanovení § 16 odst. 1 současného trestního zákona by pak bylo nutné jednání obviněného JUDr. Jána Pješčaka kvalifikovat dle § 158 odst. 1, písm. a), odst. 2, písm. c) tr. zák. č. 140/1961 Sb., který je vůči obviněnému JUDr. Jánu Pješčakovi příznivější, neboť trestním zákonem z roku 1961 byl stanoven trest odnětí svobody na tento trestný čin v trvání 3-10 let. Dle názoru Městského soudu v Praze, který je vázán zejména právním názorem vysloveným rozsudkem Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 3 TZ 183/2001 ze dne 10. října 2001 je pak nutné trestní stíhání obviněného JUDr. Jána Pješčaka zastavit, neboť se na tento trestný čin vztahuje aboliční ustanovení rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii ze dne 9. 5. 1960, k čemuž koneckonců dospěl již Vrchní soud v Praze ve svém usnesení sp.zn. 1 To 8/2000, ze dne 14. 3. 2001.

Dle názoru Městského soudu v Praze se nepodařilo orgánům činným v přípravném řízení prokázat shromážděnými důkazy, že by jednání obviněného JUDr. Jána Pješčaka vůči poškozenému Aloisovi Jeřábkovi naplnilo skutkovou podstatu trestného činu vraždy dle § 219 odst. 1 tr. zákona, kdy soud v tomto případě může pro stručnost odkázat na právní úvahy vyjádřené jak v usnesení Vrchního soudu v Praze sp.zn. 1 To 8/2000 ze dne 14. 3. 2001, tak zejména na právní úvahy plynoucí z rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 3 TZ 183/2001 ze dne 10. října 2001, kdy Nejvyšší soud ČR výslovně stanovil, že pro právní kvalifikaci uvedenou v obžalobě by bylo nutné objasnění a zjištění takových skutečností, aby bylo prokázáno, že jednání obviněného JUDr. Jána Pješčaka, tedy podání jeho vypracované obžaloby by bylo pouze spouštěcím mechanismem pro předem dohodnuté jednání dalších osob, vedoucí ke způsobení následku, přičemž obviněný JUDr. Ján Pješčak o tom věděl a nebo, aby s tím byl alespoň srozuměn a tuto skutečnost dle názoru Městského soudu v Praze se nepodařilo v rámci celého přípravného řízení prokázat. Naopak bylo prokázáno, že obviněný JUDr. Ján Pješčak jednal toliko na základě přímého pokynu jeho bezprostředního nadřízeného vyššího vojenského prokurátora JUDr. Ševčíka, který jednal na základě přímého pokynu svého nadřízeného generálního prokurátora. Z důkazů shromážděných v přípravném řízení pak nelze očekávat, že by obviněný JUDr. Ján Pješčak vzhledem ke svému tehdejšímu postavení v hierarchii vyšší vojenské prokuratury v Praze byl přítomen poradám, kde byly tyto pokyny projednávány. Vzhledem k této důkazní situaci se pak Městský soud v Praze musí řídit právním názorem nejvyššího soudu tak, jak má na mysli ustanovení § 270 odst. 4 tr. řádu a vzhledem k tomu, že nedošlo ke změně důkazní situace oproti původnímu rozhodnutí jak Městského soudu v Praze tak Vrchního soudu v Praze, městský soud v souladu s tímto právním názorem Nejvyššího soudu ČR pak rozhodl o opětovném zastavení trestního stíhání obviněného JUDr. Jána Pješčaka pro skutek, jehož se měl dopustit vůči poškozenému Aloisovi Jeřábkovi a to

z důvodů uvedených v § 188 odst. 1 písm. c) tr. řádu za použití § 172 odst. 1 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) tr. řádu, neboť Městský soud v Praze dospěl k závěru, že trestní stíhání obviněného JUDr. Jána Pječšaka je nepřípustné vzhledem k rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii ze dne 9. 5. 1960 konkrétně článku V, kdy prezident republiky v rámci této amnestie nařídil, aby nebylo zaváděno a bylo-li zavedeno, aby bylo zastaveno trestní stíhání za trestné činy a přestupky v části II. článku III. spáchané před dnem tohoto rozhodnutí s výjimkou trestných činů uvedených v článku IV tohoto rozhodnutí, které nutno vztáhnout však i na trestný čin porušování povinnosti veřejného činitele dle § 175 odst. 1 písm. c) odst. 2 písm. c),d), tr. zák. ve znění č. 86/1950 Sb., jehož znaky právě vykazuje stíhané jednání obviněného JUDr. Jána Pječšaka. Z tohoto důvodu proto Městský soud v Praze rozhodl tak, jak je ve výroku tohoto usnesení uvedeno.

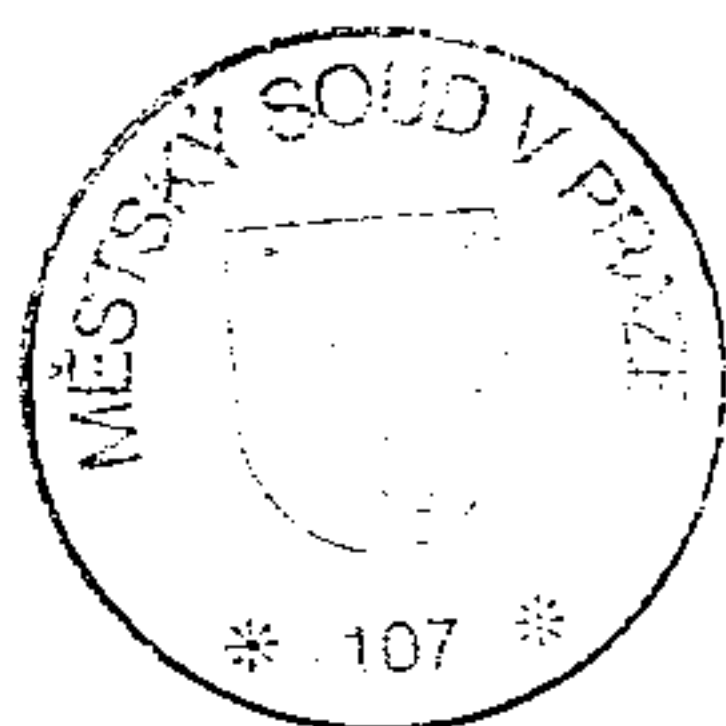
P o u č e n í :

Proti tomuto usnesení lze podat stížnost do tří dnů od jeho oznámení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

V trestním stíhání, které bylo zastaveno z důvodu uvedené v odst. 1 písm. a) § 11 tr.ř. se však pokračuje, prohlásí-li obviněný, do tří dnů od doby, kdy mu bylo usnesení o zastavení trestního stíhání oznámeno, že na projednání věci trvá.

V Praze dne 13. listopadu 2002

Za správnost;
Dučayová

JUDr. Luboš Vlasák
předseda senátu